

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. március 13.
(OR. fr)

7321/23

Intézményközi referenciaszámok:
2022/0906 (COD)
2023/0070 (COD)

JUR 190
COUR 2
INST 57
CODEC 351

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. március 10.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 135 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról szóló 3. jegyzőkönyv módosításának a Bíróság által 2022. november 30-án előterjesztett tervezetéről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 135 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 135 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.3.10.
COM(2023) 135 final

2023/0070 (COD)

A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE

**az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról szóló 3. jegyzőkönyv módosításának a
Bíróság által 2022. november 30-án előterjesztett tervezetéről**

A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE

az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról szóló 3. jegyzőkönyv módosításának a Bíróság által 2022. november 30-án előterjesztett tervezetéről

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 281. cikkének második bekezdésére,

1. Az Európai Unió Bírósága 2022. november 30-án az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 281. cikkének második bekezdése alapján kérelmet nyújtott be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról (a továbbiakban: alapokmány) szóló 3. jegyzőkönyv módosítására vonatkozóan. E kérelem fő része az EUMSZ 256. cikke (3) bekezdésének első albekezdésében biztosított lehetőség kihasználására, valamint az EUMSZ 267. cikke alapján előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elbírálására vonatkozó hatáskörnek a Törvényszékre történő átruházására irányul az alapokmányban meghatározott egyes ügycsoportok esetében. E célból az alapokmány új 50b. cikkel egészülne ki. A kérelem második része a fellebbezések előzetes befogadhatóvá nyilvánítására vonatkozó, az alapokmány 58a. cikkében meghatározott mechanizmus kiterjesztésére irányuló javaslatot tartalmazza, amely rendelkezést ezzel egységes szerkezetbe foglalják és felváltanák. Ezt a két részt az alapokmánynak a Törvényszék tanácsainak összetételére vonatkozó 50. cikkének részleges módosítására irányuló javaslat kíséri.

I. Általános megjegyzések

2. Amint azt a Bíróság a kérelmében és az azt kísérő indokolásban kifejti, e kérelem fő része az Unió igazságszolgáltatási szervezetrendszerének 2015-ben elfogadott reformjából következik, amely a Törvényszék bírái számának megkétszerezéséhez vezetett¹. A Bíróság rámutat, hogy jelentősen megnőtt az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek száma, és fokozatosan nő az eljárások időtartama. A Bíróság hangsúlyozza továbbá, hogy a Törvényszéknek az említett reform által előírt irányított megerősítése mára teljes mértékben befejeződött, és hogy a Törvényszék megkezdte munkamódszereinek kiigazítását annak érdekében, hogy növelje a hatáskörébe tartozó eljárások koherenciáját és hatékonyságát. Ami a kérelem második részét illeti, a Bíróság azt javasolja, hogy a Törvényszék ítéletei vagy végzései elleni fellebbezések előzetes befogadhatóvá nyilvánítására 2019-ben bevezetett mechanizmust² terjesszék ki egyrészt az Unió más szerveinek vagy hivatalainak független fellebbezési tanácsai által hozott határozatokra, másrészt az EUMSZ 272. cikke értelmében vett, választottbírói kikötést tartalmazó szerződések teljesítésével kapcsolatos ügyekre.
3. A Bíróság ezt a kérést azzal indokolja, hogy az előző bekezdésben ismertetett fejlemények fényében mindkét igazságszolgáltatási fórum számára lehetővé kell tenni, hogy a Szerződések által rájuk ruházott feladatokat teljes mértékben el tudják látni.
4. A Bizottság teljes mértékben egyetért e reform célkitűzésével.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2015/2422 rendelete (2015. december 16.) az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról szóló 3. jegyzőkönyv módosításáról (HL L 341., 2015.12.24., 14. o.).

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2019/629 rendelete (2019. április 14.) az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról szóló 3. jegyzőkönyv módosításáról (HL L 111., 2019.4.25., 1. o.).

5. Valóban elengedhetetlen, hogy a Bíróság teljes mértékben be tudja tölteni az Unió legfelsőbb igazságszolgáltatási szerveként rá háruló szerepet. Ennek érdekében képesnek kell lennie arra, hogy jobban azokra az ügyekre összpontosítson, amelyek az uniós jogrend szempontjából alapvető fontosságú kérdéseket vetnek fel, azáltal, hogy minden szükséges erőforrást ezen ügyek kezelésére fordít, és különösen azáltal, hogy szükség esetén elmélyíti a párbeszédet a nemzeti bíróságokkal, beleértve a végső fokon eljáró bíróságokat is, az Unió jogrendje egységének biztosítása érdekében.
6. Ezenkívül alapvető fontosságúnak tűnik, hogy ne csak a Törvényszéknek az Unió igazságszolgáltatási szervezetrendszerének megreformálásából eredő kiegészítő forrásait, hanem a Törvényszéknek a technikai jellegű és összetett ügyek kezelésével kapcsolatos szakértelmét is teljes mértékben a peres felek szolgálatába állítsák.
7. Ezen okok miatt, valamint tekintettel az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek számának folyamatos növekedésére, amelyek gyors elbírálására van szükség ahhoz, hogy a nemzeti bíróságok garantálni tudják a magánszemélyek számára a hatékony jogorvoslathoz való jog tiszteletben tartását, a Bizottság osztja a Bíróság azon álláspontját, hogy az ilyen művelettel járó nehézségek ellenére szükségessé vált, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására vonatkozó hatáskört megosszák a Bíróság és a Törvényszék között. A Bizottság azonban az alábbiakban néhány észrevételt tesz a Bíróság által benyújtott kérelem e fő részére vonatkozóan.
8. A reform második részét és az alapokmány 50. cikkének részleges módosítását illetően a Bizottságnak nincs különösebb észrevétele, és e tárgyban kedvező véleményt tud nyilvánítani.

II. Azon hatáskörnek a Törvényszékre történő átruházásáról, hogy egyes ügycsoportokban eldöntse az EUMSZ 267. cikke alapján előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket

II.1. Az egyes ügycsoportok megválasztásáról és körülhatárolásáról

9. A Bíróság kifejti, hogy az egyes ügycsoportok megválasztása során négy paraméter vezérelte: először is annak szükségessége, hogy az elbírálandó ügycsoportok egyértelműen azonosíthatók legyenek, és azokat kellőképpen el lehessen választani az uniós jog által szabályozott egyéb területektől; másodsorban az, hogy az ügycsoportok kevés elvi jelentőségű kérdést vessenek fel; harmadsorban az, hogy már jelentős ítélkezési gyakorlat álljon rendelkezésre; negyedsorban pedig az, hogy ez a választás kellően nagy számú előzetes döntéshozatal iránti kérelem Törvényszékre történő áttételét tegye lehetővé. E paraméterek alapján a Bíróság a következők ügycsoportokat azonosította: a közös hozzáadottértékadó-rendszer; a jövedéki adók; a vámkódex és az áruknek Kombinált Nomenklatúrában történő tarifális besorolása; az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség; valamint az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelmi rendszere.
10. A Bizottság egyetért a Bíróság által használt paraméterek kiválasztásával. Más paraméterek bevonása – például az, hogy a szóban forgó egyes ügycsoportok körébe tartozó ügyeknek ne legyenek jelentős költségvetési vonzatai – veszélyeztetné azt a célkitűzést, hogy kellően nagy számú előzetes döntéshozatal iránti kérelmet tegyenek át a Törvényszékhez ahhoz, hogy csökkenjen a Bíróság munkaterhelése, és lehetővé tegyék a Törvényszék számára, hogy az valós és jelentős gyakorlatot alakítson ki. A Bizottság ezért üdvözli az azonosított egyes ügycsoportok kiválasztását. Különösen azért, mert ezeken a területeken jelentős ítélkezési gyakorlat áll rendelkezésre, amelyre a Törvényszék támaszkodhat, még akkor is, ha ezek a területek – az uniós

jog valamennyi területéhez hasonlóan – olyan jogszabályi változások tárgyát képezhetik, amelyek a Törvényszéket új ítélkezési gyakorlat kialakítására készíthetik³.

11. A Bizottság egyetért a Bíróság által javasolt megközelítéssel, amely nem tesz különbséget az értelmezésre és az érvényességre irányuló előzetes döntéshozatal iránti kérelmek között.
12. Ami az említett egyes ügycsoportok körülhatárolását illeti, kívánatos lehet egyértelműbben tisztázni azokat az ügycsoportokat, amelyek tekintetében az előzetes döntéshozatali hatáskört a Törvényszékre ruházzák, ugyanakkor megőrizve a rugalmasságot annak biztosítására, hogy ezen ügycsoportokat oly módon határolják körül, amely lehetővé teszi a közösségi vívmányok fejlődésének figyelembevételével történő felosztást. Ezt a célkitűzést például úgy lehetne elérni, hogy a javasolt rendelet preambulumbeközdéseiben az egyes érintett konkrét ügycsoportok különböző elemeinek a reform jogalkotó általi elfogadásának időpontjában érvényes elvont, de kellőképpen pontos leírása szerepeljen.
13. Minden esetben emlékeztetni lehetne arra, hogy a beérkező előzetes döntéshozatal iránti kérelem átadására vonatkozó határozat nem érinti azt a határozatot, amelyet a Törvényszéknek az EUMSZ 256. cikke (3) bekezdésének második albekezdése alapján kellene meghoznia, valamint azokat a pontos rendelkezéseket, amelyeket ezzel kapcsolatban a Törvényszék eljárási szabályzatába be kellene vezetni.

II.2. Azon feltételről, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem „kizárólag az alapokmányban meghatározott egyes ügycsoportok valamelyikének, vagy azok közül többnek” a területéhez tartozzon

14. A Bíróság azt javasolja, hogy a Törvényszéket ruházzák fel hatáskörrel a „kizárólag az alapokmányban meghatározott egyes ügycsoportok valamelyikének, vagy azok közül többnek” a területéhez tartozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elbírálására úgy, hogy az olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelmek, amelyek az ezekhez az egyes ügycsoportokhoz és más ügycsoportokhoz tartozó kérdéseket egyaránt tartalmazzák, a Bíróság hatáskörében maradnának.
15. A Bizottság elvben egyetért ezzel a megközelítéssel. Úgy véli azonban, hogy kívánatos lenne tisztázni – lehetőleg a rendelettervezet preambulumbeközdéseiben –, hogy mi értendő „a kizárólag az alapokmányban meghatározott egyes ügycsoportok valamelyikének, vagy azok közül többnek” a fogalma alatt abban a rendszeresen előforduló esetben, amikor az előzetes döntéshozatal iránti kérelem olyan kérdéseket tartalmaz, amelyek az alapokmányban meghatározott egyes ügycsoportok valamelyikének, vagy azok közül többnek a területére kiterjedő valamely uniós jogi aktus rendelkezéseinek értelmezésére vagy érvényességére, valamint az elsődleges jog, az általános jogelvek vagy a Charta rendelkezéseinek értelmezésére vonatkoznak.
16. A Bizottság álláspontja szerint nem képezheti akadályát a Törvényszékre történő áttételnek az a tény, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az elsődleges joggal vagy a nemzetközi joggal összhangban álló, az egyes ügycsoportok területéhez tartozó szabályok értelmezését követeli meg, sőt az sem, ha a kérelem olyan konkrét jogi aktusra vonatkozó kérdést tartalmaz, amelynek tartalma

³ Ez különösen az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 269., 1. o.) helyébe lépő új Vámkódex elfogadását követően fordulhat elő.

lényegében az általános jogelvekkel vagy a Chartában foglalt alapelvekkel egyenértékű.

17. Ellenben az olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek, amely olyan kérdéseket vet fel, amelyek önmagukban nem az említett egyes ügycsoportok valamelyikéhez tartozó jogi aktus értelmezésére vonatkoznak, hanem például az elsődleges jog rendelkezéseit, általános jogelveket vagy a Chartában foglalt alapelveket érintik, akkor is a Bíróság hatáskörében kell maradnia, ha az alapügy jogi háttere az említett egyes ügycsoportok valamelyikéhez tartozik. Ugyanezt a megközelítést kell követni abban az esetben is, ha a kérdést előterjesztő bíróság egyszerre nyújt be az egyes ügycsoportok valamelyikéhez, vagy azok közül többnek a területéhez tartozó valamely uniós jogi aktus rendelkezéseinek értelmezésére vagy érvényességére vonatkozó kérdéseket és az elsődleges jog rendelkezései, az általános jogelvek vagy a Chartában foglalt alapelvek önálló értelmezésére vonatkozó kérdéseket.
18. Végül célszerű lenne meghatározni az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elosztására vonatkozó azon eljárásokat is, amelyek az egyes ügycsoportok valamelyikéhez, vagy azok közül többnek a területéhez kapcsolódó kérdéseken túlmenően explicit vagy implicit módon a Bíróság hatáskörére vagy az elfogadhatóságra vonatkozó kérdéseket vetnek fel (az EUMSZ 267. cikkében és az eljárási szabályzatban meghatározott feltételek). A Bizottság nem lát olyan kényszerítő indokot, amely az ilyen kérelmek Törvényszék elé utalása ellen szólna, mivel a Bíróság hatáskörének vagy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatóságának feltételeit ezentúl mindkét bíróságnak alkalmaznia kell.

II.3. Az áthelyezési eljárásról

19. Ami az áthelyezési eljárást illeti, a rendelettervezet mindössze annyit határoz meg, hogy minden előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést a Bíróság elé kell terjeszteni, amely az egyes ügycsoportokra vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmeket egyenként továbbítja a Törvényszékhez, miután megvizsgálta, hogy az előző pontokban tárgyalt feltételek teljesülnek-e a Bíróság eljárási szabályzatában foglaltak szerint.
20. A Bizottságnak nincs kifogása az áthelyezési eljárásra vonatkozó ezen alapszabály ellen.

II.4. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek Törvényszék általi kezelésének módjáról és eljárási rendjéről

21. A Bíróság azt javasolja, hogy a Törvényszék a hozzá áttett előzetes döntéshozatal iránti kérelmeket a Törvényszék eljárási szabályzatában meghatározott szabályok szerint, az erre a célra kijelölt tanácsokban bírálja el. A Bíróság javasolja továbbá, hogy minden ügyben jelöljenek ki főtanácsnokot, ugyancsak a Törvényszék eljárási szabályzatában meghatározott szabályoknak megfelelően, azzal a kitételrel, hogy az ilyen kijelölés nem vonja maga után azt, hogy minden ügyben következetesen indítványt terjesztenek elő.
22. A Bizottság támogatja a Törvényszék tanácsainak nagyobb fokú szakosodását. Ez annál is inkább fontos, mivel a hozzá átkerülő előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések kezeléséhez az egyes ügycsoportokban szerzett különleges szakértelem mellett az előzetes döntéshozatali eljárás részletes szabályainak ismerete is szükséges, amely eljárás jelentősen eltér a Törvényszék által eddig folytatott eljárásoktól. A Bizottság úgy véli, hogy ez a reform lehetőséget kínálhat a Törvényszéknek arra, hogy továbbgondolja a tanácsok bizonyos fokú szakosodásának általános bevezetését.

23. A Bizottság továbbá úgy véli, hogy a Törvényszéknek az eljárási szabályzatába bele kellene foglalnia és a gyakorlatban ténylegesen alkalmaznia kellene mindazokat az eljárási szabályokat, amelyek lehetővé teszik az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek gyors elbírálását, ideértve különösen annak lehetőségét, hogy az ügyet tárgyalás vagy főtanácsnoki indítvány nélkül vagy indokolt végzés útján bírálják el. A Bizottság ezért úgy véli, hogy különösen célszerű lenne, ha a Törvényszék olyan gyakorlatot alkalmazna, amely biztosítja, hogy azokban az ügyekben, amelyekben ténylegesen indítványt terjesztenek elő, azt a tárgyalást követően – amennyiben arra sor kerül – nagyon gyorsan előterjesszék annak érdekében, hogy ne késleltessék az ügy elbírálását és a Törvényszék határozathozatalát.
24. Végül, ami a főtanácsnokok kijelölését illeti, a Bizottság nem emel kifogást a Bíróság által az alapokmány módosításának tervezetében javasolt rendelkezés ellen. A Bizottság azonban úgy véli, hogy különös figyelmet kell fordítani a főtanácsnokok kijelölésére vonatkozó szabályokra, akiket az alapokmány 49. cikkével összhangban a Törvényszék bírái közül kell kiválasztani. A lehetséges alternatívák közül a Bizottság azt javasolja, hogy vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy a kérelmet elbíráló tanácstól eltérő tanácshoz tartozó bíró meghatározott ideig, amely nem lehet rövidebb három évnél, töltse be a főtanácsnok szerepét az e tanács elé utalt valamennyi előzetes döntéshozatal iránti kérelem, vagy az egyes ügycsoportok valamelyikéhez, vagy azok közül többnek a területéhez tartozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tekintetében.

III. Következtetés

25. A Bizottság kedvező véleményt nyilvánít az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról szóló 3. jegyzőkönyv módosításának a Bíróság által 2022. november 30-án előterjesztett tervezetéről.